

BILAG I: Teknik- og Miljøforvaltningens opfølgning på Agenda 21-planen

Denne oversigt indeholder alle de mål og aktiviteter i Agenda 21-planen, som Teknik- og Miljøforvaltningen er ansvarlig for, eller skal bidrage til. En lang række mål og aktiviteter er allerede nået eller igangsat, hvilket fremgår af den anden del af oversigten (se side 17). Den første del af oversigten viser de mål og aktiviteter, som ikke vil kunne nås eller kun delvist er nået inden for tidsfristen.

Skemaerne nedenfor følger den tematiske opdeling i Agenda 21-planen og indeholder mål og aktiviteter fra planen samt en angivelse af, hvornår målet skal være nået, hvem i kommunen, der har ansvaret for målet samt en status for arbejdet. Derudover er de urealiserede mål og aktiviteter inddelt i tre kategorier ud fra Teknik- og Miljøforvaltningens påvirkningsmuligheder.

Aktiviteter og mål, som ikke vil kunne nås til tiden

Bæredygtig byudvikling

Bæredygtighed i lokalplanlægning				
Målsætning / mål	Hvornår	Hvem	Status	Kategori
Den offentlige sektor skal være en drivkraft i omstillingen til bæredygtighed. Derfor bør alt kommunens planarbejde have bæredygtighed som overordnet mål.		Alle forvaltninger	☹️ Målet er kun delvis nået. I en stor del af kommunens planarbejde indgår bæredygtighed som et mål i et vist omfang. Men kommunen kan ikke betragtes som drivkraft i omstillingen til bæredygtighed, da økonomiske og andre forhold som hovedregel har afgørende indflydelse i de konkrete prioriteringer.	2
Det er et af kommuneplanens overordnede mål at udvikle et bæredygtigt by- og transportmønster, hvor byudvikling og trafik infrastruktur samstemmes, så trafikbehovet opfyldes ved den størst mulige andel kollektiv trafikbetjening og mindst mulig andel individuel biltrafik.		ØKF, BTF	☹️ Målet er kun delvis nået. Der arbejdes målrettet i en række af kommunens udviklingsprojekter, cykeltrafikken stiger og kommunens parkeringsstrategi har som et af målene at begrænse biltrafikken. Men alt i alt er byen for bilafhængig til at kunne kalde by- og transportmønsteret for bæredygtigt, da biltrafikken stiger fortsat, og den kollektive trafik falder.	2
I forbindelse med lokalplanlægningen vil kommunen senest fra 2005 gennem dialog tilskynde til, at nybyggeri, byfornyelse og byudvikling sker på et bæredygtigt grundlag samt til høj kvalitet i byens arkitektoniske udvikling og i bymiljøet i bred forstand.	2005	BTF, MFF	☹️ Målet er kun delvis nået. I den daglige dialog med bygherrer om byggeprojekter og byudvikling er der gode takter med hensyn til kreativitet i den arkitektoniske udvikling og bymiljø. Men der fortsat ikke tale om, at udviklingen sker på et bæredygtigt grundlag, da økonomi, rentabilitet og tilbagebetalingstid fortsat er en afgørende faktor i den konkrete udformning af projekterne.	1
Aktiviteter	Hvornår	Hvem		
Som led i arkitekturpolitikken udarbejdes inden 2005 en publikation, der belyser mulighederne for at fremme den bæredygtige by.	2004	BTF	☹️ Aktiviteten er ikke gennemført. Er blevet nedprioriteret til fordel for andre arkitekturpolitiske temaer.	1

Byggeri og byfornyelse				
Målsætning / mål	Hvornår	Hvem	Status	Kategori
Kommunen vil fremme den byøkologiske praksis for at sikre et bedre bymiljø, for at opnå væsentlige ressourcebesparelser ved byfornyelse og nybyggeri samt for at øge byggeriets kvalitet og levetid.		BTF, MFF	☹ Målet er kun delvist nået. Der er gennemført en række aktiviteter jf. nedenstående.	2
Kommunen skal i dialog med borgere, husejere og brugere understøtte den byøkologiske udvikling samt ansøre til en videreudvikling af konkrete byøkologiske initiativer og tiltag samt sætte rammerne for nye.		BTF, MFF	☹ Målet er kun delvist nået. Området er i fokus i dialogen med agendacentrene og kvarter/områdeløft og ved uddelinger fra Den byøkologiske fond. Der er ikke udarbejdet rammer for arbejdet.	1
Aktiviteter				
Senest i 2005 præsenteres gode eksempler på økologi i bygnings-, bebyggelses- og byskala i et arkitekturpolitisk temahæfte om den bæredygtige by.	2005	BTF, MFF	☹ Aktiviteten vil ikke blive gennemført til tiden. Er blevet nedprioriteret til fordel for andre arkitekturpolitiske temaer.	1
Inden udgangen af 2005 udvikles informationsmateriale om løsningsmuligheder, materialer, driftsforhold, priser/rentabilitet m.v. rettet mod private bygherrer, rådgivere, boligforeninger og private boligejere og virksomheder. Fx ajourføres den byøkologiske database løbende med gode eksempler.	2005	BTF, MFF	☹ Aktiviteten er kun delvist gennemført til tiden. Den byøkologiske database er ved at blive ajourført. Et projekt vedr. opkvalificering af sagsbehandlere til sparring af private bygherrer i miljøspørgsmål er igangsat. Til brug herfor udarbejdes div. informationsmateriale. Projektet forventes først afsluttet i 2006.	1
Kommunen vil informere om miljørigtig ejendomsdrift samt støtte udviklingsprojekter, fx miljøcertificering af bygninger gennem bl.a. den Byøkologiske Fond. Derudover vil kommunen opprioritere præsentation af miljøorienterede projekter i forbindelse med by- og boligudstillingen Copenhagen X.		BTF, MFF	☹ Aktiviteten er kun delvist gennemført til tiden. Den Byøkologiske Fond har medvirket i en række udviklingsprojekter: Husets Grønne Regnskab, Miljøplaner i Boligforeninger, Grønt Diplom m.fl. Copenhagen X har ikke pt. særligt fokus på miljø.	1

Transportsystemet				
Målsætning / mål	Hvornår	Hvem	Status	Kategori
Kommunen vil sikre, at byen har et velfungerende transportsystem med en væsentlig mindre miljøpåvirkning end i dag. Det betyder, at den øgede trafikale vækst søges tilgodeset ved øget brug af kollektiv trafik og cykel, og at miljøproblemerne søges minimeret.		BTF, ØKF, MFF	☹ Målet er kun delvis nået. Cykeltrafikken stiger, men den kollektive trafik er stagnerende og biltrafikken stigende.	3
Aktiviteter				
Udbygning af den kollektive banedrift, herunder Metros 4. etape (Cityringen), samt forbedring af bussers fremkommelighed.		ØKF, BTF	☹ Aktiviteten er kun delvis gennemført. Der er lavet aftale med Staten og Frederiksberg Kommune om finansiering af Metro 4. Kommunen arbejder med at forbedre bussernes fremkommelighed, senest på Vesterbrogade og Langebro.	3
Transportkampagnesekretariatet skal sikre en forbedret trafikadfærd og -sikkerhed gennem kampagner, Miljøtrafikugen m.v.		BTF, ØKF, MFF	☹ Aktiviteten blev fastlagt med vedtagelsen af Trafik- og Miljøplanen, men vil ikke blive gennemført til tiden på grund af manglende finansiering.	3

Forbedring af luftkvalitet ved etablering af miljøzoner.		BTF, MFF	☹ Aktiviteten vil ikke blive gennemført til tiden, da Justitsministeriet har givet afslag på vores ansøgning om etablering af en miljøzone. Kommunen er i dialog med ministeriet om alternative muligheder, men det vurderes ikke som realistisk at nå frem til en ordning, der vil ændre væsentligt på luftkvaliteten.	3
Reduktion af støj gennem støjdæmpende asfalt og støjisolering af boliger.		MFF, BTF	☹ Aktiviteten blev fastlagt med vedtagelsen af Trafik- og Miljøplanen, men vil ikke blive gennemført til tiden på grund af manglende finansiering. Der er dog via puljemidler udlagt støjdæmpende asfalt på to korte strækninger i 2004 og afsat 35 mio. kr. på budgettet for 2006 til cykelfremkommelighed, vejvedligeholdelse mv. hvoraf et par mio. kr. er afsat til støjdæmpning. Derudover er der igangsat en støjhandlingsplan for Folehaven.	3

Biologisk mangfoldighed og rekreative områder				
Målsætning / mål	Hvornår	Hvem	Status	Kategori
Herbicer må ikke anvendes på kommunale arealer.		Alle forvaltninger	☹ Målet er ikke nået. Herbicer bruges stadig i kommunen til bekæmpelse af bjørneklo. Forbruget er i 2004 faldet til 27 liter.	1
Børn og unge i alle bydele skal have adgang til grønne områder med varieret natur.		BTF	😊 Målet er kun delvist nået. Arbejdet er igangsat. Kravet er bl.a. indarbejdet i familie- og børnepolitikken.	3
Byens parker og grønne friarealer, herunder idrætsanlæg, institutionernes og skolernes friarealer, de privates friarealer i boligområder samt gadeutræerne skal udvikles og plejes efter økologiske principper og med en biologisk mangfoldighed for øje.		BTF, UUF, KFF, FAF	😊 Det er usikkert om målet kan nås med de bevilgede midler.	2
Inden 2011 skal vandet langs hele kommunens kystlinie og i havnen have badevandskvalitet.	2010	MFF	😊 Det er usikkert om målet vil kunne nås. Planlægningen er igangsat, men om målsætningen nås i fx Kalveboderne, afhænger blandt andet af, om oplandskommunerne gennemfører de nødvendige reduktioner i overløb mv.	3
Der skal opnås klarvandede og biologisk stabile økosystemer til sikring af et rigt og varieret dyre- og planteliv i de ferske og marine vandområder. Vandområderne skal leve op til målsætningerne inden 2015.	2014	MFF	☹ Målet vil ikke kunne nås til tiden. De budgetmæssige forudsætninger for renowring af kloaksystemet er ikke alle steder på plads. Ligeledes er der ikke budgetmæssig dækning for de nødvendige restaureringstiltag i vandløb og søer.	3
Sedimentkvaliteten i havnen skal forbedres inden udgangen af 2015.	2015	MFF	😊 Det er usikkert om målet vil kunne nås. Planarbejdet er påbegyndt og der udføres pt. forundersøgelser.	3
Der skal skabes øget biologisk mangfoldighed og rekreativ udnyttelse af de rørlagte vandløb inden 2015.	2014	MFF	☹ Målet vil ikke kunne nås til tiden. De samfundsøkonomiske beregninger er igangsat, men finansieringen er ikke på plads. Der er afsat 1,5 mio. kr. til et forprojekt.	3
Aktiviteter				
Påbegynde (implementeringen af) vandområdeplanen for de nordlige vandområder inden 2006.	2005	MFF	☹ Aktiviteten vil ikke blive gennemført til tiden. Der er ikke budgetmæssig dækning til de nødvendige restaureringstiltag for vandløb og søer. De nødvendige tiltag til reduktion og udledning fra kloak fra Københavns Kommune og omegnskommunerne vil næppe være igangsat i 2006.	3

Udarbejde vandområdeplanen for Harrestrup Å inden udgangen af 2006.	2006	MFF	☹ Det er usikkert om aktiviteten vil blive gennemført til tiden. Planlægningen er igangsat, og et fælleskommunalt samarbejde om forbedringer er ved at være aftalt med kommunerne i oplandet. Om aktiviteten kan gennemføres til tiden afhænger af, hvordan samarbejdet med de øvrige kommuner kommer til at køre.	1
Gennemføre undersøgelser inden 2007 og tiltag til at forbedre miljøtilstanden i Kalveboderne inden 2013.	2006 og 2012	MFF	☹ Aktiviteten er kun delvist gennemført. Undersøgelserne er gennemført. Tiltag til at forbedre miljøtilstanden Kalveboderne afhænger bl.a. af oplandskommunerne.	3

Ressourcer

Københavnerens økologiske råderum				
Målsætning / mål	Hvornår	Hvem	Status	Kategori
Agenda 21 skal indeholde mål for ressourceforbrug og miljøbelastning, som bygger på princippet om det økologiske råderum (Dogme 2000).		MFF	☹ Målet er ikke nået, da den nuværende Agenda 21-plan ikke bygger på princippet om det økologiske råderum.	2
Aktiviteter				
Kommunen vil udvikle en operationel metode til at fastsætte mål for ressourceforbrug og miljøbelastning, som bygger på princippet om bæredygtighed.	2005	MFF	☹ Aktiviteten vil ikke blive gennemført til tiden, men arbejdet er igangsat. I 2007 vil der blive afsluttet et life projekt under Dogme 2000, hvor der arbejdes med metoden.	3

Forbrug af produkter og affaldsdannelse				
Målsætning / mål	Hvornår	Hvem	Status	Kategori
Affaldsmængderne skal reduceres (affaldsforebyggelse), affaldets indhold af miljøfarlige stoffer skal mindskes og ressourcer i affaldet skal udnyttes bedre (genbrug og genanvendelse).		MFF	☹ Målet er kun delvist nået. Der er en mindre stigning i mængderne af husholdningsaffald. Til gengæld er genanvendelsesprocenten steget. Der er pt. ikke nogen opgørelsesmetoder for at kunne vurdere indholdet af miljøfarlige stoffer i affaldet.	3
Mængden af affald til forbrænding skal mindskes.		MFF	☹ Målet vil ikke kunne nås inden for affaldsplanens periode. De totale affaldsmængder til forbrænding stiger løbende, og vil også gøre det fremover.	3
Deponering af affald skal nedbringes til et minimum.		MFF	☹ Det er usikkert, om målet vil kunne nås. De detaljerede mål i Affaldsplan 2004 er kun delvist opfyldt. Kortlægningen for 2004 viser et mindre fald i mængden i forhold til 2002.	3

Kommunen vil styrke sammenhængen mellem indsatsen overfor forbruget af produkter og materialer og affaldshåndtering for at undgå produkter, der er stærkt problematiske i affaldsfasen.		MFF	☹ Målet er kun delvist nået. Der er ikke udarbejdet en samlet strategi for dette arbejde. I forhold til kommunens institutioner, sker indsatsen i forbindelse med miljøledelse, oplysningskampagner og indkøbspolitikken. Over for borgerne føres der kampagner med oplysninger om hvilke produkter der er farligt affald. På virksomhedsområdet arbejdes der på at indarbejde vilkår om affald i kap. 5 godkendelser. Virksomheder tilbydes desuden hjælp til kortlægning og vurdering af affaldsdannelsen (affaldsagent).	1
Kommunen vil arbejde for at nedsætte forbruget af produkter og materialer internt i kommunen samt hos borgere og virksomheder for at bidrage til at reducere den lokale og globale miljøbelastning.		MFF	☹ Målet er kun delvis nået. Der er ikke udarbejdet en samlet strategi for dette arbejde. I kommunens institutioner sker indsatsen ved miljøledelse og ved at oplysnings- og tilsynskampagner. På virksomhedsområdet arbejdes der på at indarbejde vilkår om affald i kap. 5 godkendelser. Virksomheder motiveres også ved tilsyn og gennem Københavns Miljønetværket til at nedsætte forbrug af produkter og materialer.	1
Aktiviteter				
I strategi for affaldsforebyggelse på virksomheder er der udpeget følgende områder, som skal følges op i affaldsplanen: Byggebranchen, godkendelsespligtige virksomheder, kommunale institutioner, forbrændingsegnet affald og farligt affald	2005 - 2008	MFF	☹ Det er usikkert, om aktiviteterne vil blive gennemført til tiden. Strategien omfatter enkelte indsatser overfor nogle af de omtalte brancher og affaldsfraktioner, men inddrager også nye områder for affaldsforebyggelse.	1
Lægge pres på regeringen, Folketinget og EU om affaldsbegrænsende initiativer, herunder fremme af miljømærkning og miljøledelse på virksomheder, fej for egen dør projekter mv.		MFF	☹ Aktiviteterne er kun delvist gennemført. Der har kun været aktivitet i forbindelse med høringssvar til bekendtgørelser og direktiver og lignende.	1

Energiforbrug og CO₂-udledning				
Målsætning / mål	Hvornår	Hvem	Status	Kategori
CO ₂ -udledningen fra energiforbrug, transport og affaldshåndtering i Københavns Kommune skal reduceres med 35 % i perioden 1990-2010	2010	MFF	☹ Målet vil ikke kunne nås til tiden. CO ₂ -udledningen stiger, og der skal en ekstraordinær indsats til for at nå målet.	3
Aktiviteter				
Opstilling af vindmøller, optimering af produktion og distribution af energi, anlæg af metro og ringbane, forbedringer af forholdene for cyklister og busser mv.		ØKF, BTF, MFF	☹ Aktiviteterne er kun delvist gennemført. Siden salg af Middelgrunden og andre vindmøller til Energi E2 har der ikke været aktiviteter på vindmølleområdet. Energiproduktion og distribution bliver gradvist forbedret (ny damp tunnel/ombygning af blok på Amagerværket). Ringbanen er anlagt, og der er lavet aftale med staten om Metro 4. Forholdene for cyklister og busser bliver løbende forbedret.	3

Aktiv deltagelse i forsøgsprojekt med anvendelse af solceller til el-produktion i Valby, samt i projekt om indvinding af varmt vand fra undergrunden (geotermi) til anvendelse i fjernvarmesystemet. Der vil blive foretaget en evaluering af projekterne som følges op med et forslag til den fremtidige brug af solceller og geotermisk energi i København.		MFF	☹ Aktiviteterne er kun delvist gennemført. Københavns Energi har deltaget i geotermi-projektet ved Amagerværket, der i dag er overgået til kommerciel drift. Kommunen er med i bestyrelsen i Solar City, hvor solcelle-aktiviteter i byen koordineres. Der er etableret enkelte mindre solcelle-anlæg i byen. Der er ikke udarbejdet evaluering og forslag til den fremtidige brug af solceller og geotermisk energi.	3
Oprettelse af et fælles transportkampagnesekretariat i 2005, som skal koordinere kommunens indsats og gennemføre adfærdsbearbejdende kampagner over for borgere, virksomheder og institutioner.	2005	MFF, BTF	☹ Aktiviteten er ikke gennemført. Aktiviteten blev fastlagt med vedtagelsen af Trafik- og Miljøplanen, men vil ikke blive gennemført til tiden på grund af manglende finansiering.	3

Vandforbrug og vandkvalitet				
Målsætning / mål	Hvornår	Hvem	Status	Kategori
Kommunen vil reducere vandforbruget så drikkevandskvaliteten og forsyningen sikres, og der tages hensyn til naturen i de områder, hvor vandet indvindes.		MFF	☹ Målet er ikke nået	3
Vandforbruget i husholdninger skal reduceres til 120 liter pr. indbygger pr. døgn i 2005.	2005	MFF	☹ Målet er ikke nået. Vandforbruget er dog faldet til 123 liter i 2004.	3
Vandforbruget i husholdninger skal reduceres til 110 liter pr. indbygger pr. døgn i 2010.	2010	MFF	☹ Målet vil ikke kunne nås til tiden med den nuværende indsats.	3
Vandforbruget i erhvervslivet skal reduceres til 36 liter pr. indbygger pr. døgn i 2005.	2005	MFF	☹ Målet er ikke nået. Vandforbruget var i 2004 på 38 liter og er ikke faldet de sidste fire år.	3
Vandforbruget i erhvervslivet skal reduceres til 34 liter pr. indbygger pr. døgn i 2010.	2010	MFF	☹ Det er usikkert om målet vil kunne nås til tiden med den nuværende indsats	3
Det skal på langt sigt være muligt at indvinde drikkevand i København.		MFF	☹ Det er usikkert om målet vil kunne nås. Undersøgelser pågår i samarbejde mellem Miljøkontrollen og Københavns Energi.	3
Aktiviteter				
Muligheden for en lokal indvinding af drikkevand i København undersøges inden udgangen af 2005.	2005	MFF	☹ Aktiviteten er kun delvis gennemført. Kortlægning af forureningskilder skulle have været gennemført i 2005. Det videre arbejde i form af undersøgelsesboringer foretages i 2006 på grundlag af kortlægningen.	1
Kommunen kortlægger besparelespotentialer for brugen af opsamlet regnvand inden udgangen af 2005.	2005	MFF	☹ Aktiviteten er kun delvis gennemført. Rapport forventes at foreligge i 1. kvartal 2006.	1

Miljø og sundhed

Luftforurening + Støj				
Målsætning / mål	Hvornår	Hvem	Status	Kategori
Luftkvaliteten i København skal være så god, at miljøet og befolkningens sundhed ikke skades.		MFF, BTF, ØKF	☹ Målet er ikke nået. Luftkvaliteten er generelt blevet bedre. Men forureningen med små partikler og kvælstofoxider udgør fortsat et sundhedsproblem, og grænseværdierne vil ikke kunne overholdes til tiden.	3
Inden 2010 er antallet af boliger belastet med trafikstøj over 65 dB halveret i forhold til 1995.	2009	MFF, BTF, ØKF	☹ Målet vil ikke kunne nås til tiden. Antallet af støjbelastede boliger er ikke faldet de seneste år.	3
Inden 2010 er det indendørs støjniveau i boliger højst 30 dB.	2009	MFF, BTF, ØKF	☹ Målet vil ikke kunne nås til tiden.	3
Inden 2010 er støjisolering foretaget i 5.000 boliger belastet med over 70 dB.	2009	MFF, BTF, ØKF	☹ Målet vil ikke kunne nås til tiden. Der er ikke afsat finansiering, og der er p. t. ingen aktivitet på området.	3
På længere sigt må støjen fra trafik i områder med boliger, institutioner og rekreation ikke overstige 55 dB og dermed skade borgernes sundhed.		MFF, BTF, ØKF	☹ Målet vil ikke kunne nås indenfor de kommende 15 – 20 år.	3
Støjgener fra virksomheder skal nedbringes. Der skal løbende ske reduktion af antallet af klager over støj, som giver anledning til oprettelse af ulempestag. Efter ti år (2013) skal antallet af sådanne klager være reduceret med 25 %.	Løbende og i 2013	MFF	😊 Det er usikkert om målet vil kunne nås. Der er ikke foretaget nogen opgørelse, men der arbejdes på at finde en metode.	3
Aktiviteter				
Indførelse af en miljøzoneordning i 2005, der regulerer udstødningen af de ultrafine partikler fra lastbiler. Realisering er dog et spørgsmål om, hvad der er muligt inden for den eksisterende lovgivning.	2005	BTF, MFF	☹ Aktiviteten vil ikke blive gennemført til tiden, da Justitsministeriet har givet afslag på kommunens ansøgning. Vi er i dialog med ministeriet om alternative muligheder, men det vurderes ikke som realistisk at nå frem til en ordning, der vil forbedre luftkvaliteten væsentligt.	3
Oprettelse af pulje fra 2005 til renere teknologier, deltagelse i udviklingsprojekter, øget brug af tjenestecykler, mv.	2005	BTF, MFF	☹ Aktiviteten blev fastlagt med vedtagelsen af Trafik- og Miljøplanen, men er ikke gennemført på grund af manglende finansiering.	3
Oprettelse af et kampagnesekretariat i 2005 til at forstærke indsatsen over for borgere, virksomheder og kommunens egne institutioner.	2005	BTF, ØKF, MFF	☹ Aktiviteten blev fastlagt med vedtagelsen af Trafik- og Miljøplanen, men er ikke gennemført på grund af manglende finansiering.	3
Undersøgelse af sundhedsmæssige effekter af luftforurening inden udgangen af 2006.	2006	MFF	😊 Det er usikkert om aktiviteten vil blive gennemført til tiden. Aktiviteten er ikke igangsat, men planen er i 2006 at gå i dialog med bl.a. embedslægerne om egnede sundhedsundersøgelser.	1
Der lægges op til en politisk beslutning om en udvidelse af den foreslåede miljøzoneordning ved udgangen af 2007, så person- og varebiler inddrages og zonen omfatter hele kommunen. Samtidig søges omegnskommunerne og HUR inddraget, så hele Stor-københavn bliver omfattet af ordningen.	2007	BTF, ØKF, MFF	☹ Aktiviteten vil ikke blive gennemført til tiden. Som konsekvens af Justitsministeriets afslag på kommunens miljøzoneansøgning vurderes en udvidelse af miljøzoneordningen for usandsynlig i nærmeste fremtid.	3

Hastighedsnedsættelser inden udgangen af 2008 på det overordnede og lokale vejnet til at nedbringe støjbelastningen.	2008	BTF, MFF	☹ Aktiviteten vil ikke blive gennemført til tiden. Hastighedsplanens 40 km/t hastighedszoner planlægges indført i alle boligområder i kommunen, men omfatter ikke de overordnede gader. Hele planen vil ikke blive gennemført før efter 2008.	3
Reducere støjgener i 16.000 boliger ved hjælp af støjreducerende asfalt, støjisolering af boliger og lokale støjhandlingsplaner for særligt udsatte boligområder over de næste 10 år.	2014	MFF, BTF, ØKF	☹ Aktiviteten blev fastlagt med vedtagelsen af Trafik- og Miljøplanen, men vil ikke blive gennemført til tiden på grund af manglende finansiering. Der er dog via puljemidler udlagt støjdæmpende asfalt på to korte strækninger i 2004 og afsat 35 mio. kr. på budgettet for 2006 til cykelfremkommelighed, vejvedligeholdelse mv. hvoraf et par mio. kr. er afsat til støjdæmpning. Derudover er der igangsat en støjhandlingsplan for Folehaven.	3
Øget fokus på støj i de offentlige rum (arealerne omkring boligen, byens pladser, torve og parker mv.). Inden 2005 gennemføres en støjkortlægning som grundlag for at klassificere områderne og fastsætte krav til støjniveau og behov for støjbeskyttelse.	2004	MFF	☹ Aktiviteten er ikke gennemført til tiden, men planlægges gennemført i 2007.	1
Der skal udarbejdes en plan for restaurations lukketider i Indre By (støjzoner/stillezoner).		MFF	☹ Aktiviteten er ikke gennemført, men emnet er integreret i andre aktiviteter.	1
Indarbejdelse af miljømæssige vilkår i forskrifter for bygge- og anlægsprojekter.		MFF	☹ Aktiviteten vil ikke blive gennemført til tiden. Forskrift forventes forelagt TMU i 2006.	1

Jord- og grundvandsforurening				
Målsætning / mål	Hvornår	Hvem	Status	Kategori
Kommunen vil fjerne eller minimere den fare, som forurenet jord udgør for borgernes sundhed og for grundvandet.		MFF	☹ Målet er kun delvist nået. Målet forfølges løbende gennem behandling af nye sager og prioriteret afværge.	3
Kommunen skal sikre, at jordforurening ikke udgør en indeklimate og kontaktrisiko over for borgerne.		MFF	☹ Målet er kun delvist nået. Målet er opnået for nybyggeri. For eksisterende boliger er der iværksat undersøgelser med henblik på prioritering af afværgeindsats.	3
Grundvandsressourcen i områder med særlige drikkevandsinteresser, samt i områder med drikkevandsinteresser skal fastholdes til drikkevandsformål.		MFF	☹ Målet er kun delvist nået. Områderne er fastholdt i grundvandsplan, men vandkvaliteten er fortsat for dårlig. Der arbejdes fortsat på at nå målet.	3
Herbicer må ikke anvendes på kommunale arealer.		MFF, alle forvaltninger	☹ Målet er ikke nået. Herbicer bruges stadig i kommunen til bekæmpelse af bjørneklo. Forbruget er i 2004 faldet til 27 liter.	1
Pesticidforbruget på private arealer skal nedbringes.		MFF	☹ Det er usikkert om målet vil kunne nås. Indsatsen er udsat til 2006.	3
Håndtering af jord, der kan være forurenet og ikke umiddelbart er omfattet af lovkrav, skal indtænkes i planlægningen af bygge- og anlægsprojekter, så der ikke opstår sundheds- og miljøproblemer under eller på grund af projekterne.		MFF	☹ Målet er kun delvist nået. Der har været øget fokus på forureningsrisiko ved de store projekter med ren jord i 2005..	1
Virksomhederne i København må ikke udlade miljø- og sundhedsskadelige stoffer til omgivelserne, herunder jord og grundvand.		MFF	☹ Målet er kun delvist nået. Miljøkontrollen arbejder løbende på at forebygge og mindske udledningen. Det kan dog ikke udelukkes, at der sker udledning fra virksomheder.	3

Aktiviteter				
Lokalisering og regulering af forureningskilder samt regulering af virksomheder og bygge- og anlægsprojekter.	Løbende	MFF	☹ Aktiviteten er kun delvist gennemført. Regulering af virksomheder og bygge- og anlægsaktiviteter sker dog løbende	1
Kortlægge og afvikle brugen af pesticider på private arealer.		MFF	☹ Aktiviteten er ikke gennemført.	3
Kommunen udarbejder en samlet jordplan inden udgangen af 2005 med uddybende mål og handlingsplaner for beskyttelse af jordmiljøet og håndtering af forurenet jord.	2005	MFF	☹ Aktiviteten er ikke gennemført. Jordplanen er udsat til 2006.	1
Inden 2006 vurderes risikoen for forureningsproblemer ved følsom arealanvendelse på områder med tidligere industri og baggårdsvirksomheder.	2005	MFF	☹ Aktiviteten er ikke gennemført. Prioritering er ændret, og problemerne opfanges af andre tiltag.	1

Kemiske stoffer og produkter				
Målsætning / mål	Hvornår	Hvem	Status	Kategori
Kommunen vil afskaffe miljø- og sundhedsskadelige stoffer og produkter i egne indkøb og forsøge at påvirke borgere og virksomheder til at gøre det samme gennem oplysning og samarbejde.	---	MFF	☹ Det er usikkert om målet nås. Stofferne fravælges i de centrale indkøbsaftaler der bliver miljøvurderet, men som dog kun dækker 16 % af kommunens samlede indkøb. Virksomheder inspireres og motiveres, gennem tilsynsarbejdet og Københavns Miljønetværk til at foretage miljørigtige indkøb. En kemitilsynskampagne er igangsat og løber til 2007. Erfaringen viser at virksomhederne generelt er opmærksomme på at undgå farlige stoffer og produkter. Dialogen gennem kampagnen og arbejdet i Københavns Miljønetværk giver ofte anledning til yderligere indsats på virksomhederne. Derudover arrangeres temamøder i samarbejde med virksomhederne.	2
Aktiviteter				
Kommunen vil fra 2004-2009 gennemføre en konkret indsats overfor PVC, vaske- og rengøringsmidler, byggematerialer, elektronik og klorerede opløsningsmidler, og kommunens indkøbspolitik skal være fuldt implementeret inden 2007. Det betyder bl.a. at: • PVC-holdige produkter skal fravælges, når der er alternativer. • Der kun må bruges miljørigtige vaske- og rengøringsmidler, og der gennemføres en intern kampagne om korrekt dosering. • Kravene strammes ved næste revision af retningslinjer for miljørigtigt byggeri. • Ingen indkøbte produkter må indeholde klorerede opløsningsmidler.	2009	MFF	☹ Det er usikkert om aktiviteten vil blive gennemført til tiden. Arbejdet er under planlægning. PVC-holdige produkter fravælges i de centrale indkøbsaftaler der miljøvurderes. Der er indgået en central indkøbsaftale om miljørigtige vaske- og rengøringsmidler. Der er ikke planlagt nogen kampagne om korrekt dosering. De miljøorienterede retningslinjerne for byggeri og anlæg er skærpet i omfang, kvalitet og krav. I de centrale indkøbsaftaler der miljøvurderes fravælges produkter med klorerede opløsningsmidler. Oliebranchen har indgået en frivillig aftale med Miljøkontrollen om udfasning af miljøproblematisk vaske- og rengøringsmidler i bilvaskehaller.	1

Inden 2006 udarbejdes en samlet kemikalie strategi, som dels omfatter en tilsynsstrategi for kemikalier i virksomhedsarbejdet, dels en strategi for, hvordan kommunen i samarbejde med lokale miljøambassadører får skabt større bevidsthed og flere handlemuligheder for københavnere i forhold til kemikalier og produkter. Strategien vil ligeledes indeholde en konkretisering af mål og aktiviteter frem til 2009.	2005	MFF	☹ Aktiviteten er ikke gennemført til tiden. I Dogme-life-kemiprojektet udarbejdes et idékatalog til reduktion af kemikalietryk målrettet borgere, kommunen selv og virksomheder. Projektet skal være færdigt i 2007 og kan ses som en forløber for udvikling af kemikaliestrategier i de enkelte Dogme-kommuner.	1
---	------	-----	--	---

Sundhed i byens rum				
Målsætning / mål	Hvornår	Hvem	Status	Kategori
Det skal være muligt at færdes i grønne områder uden at blive stresset af støj eller bekymret for forurenede luft eller jord.		MFF, BTF	☹ Målet er ikke nået.	3
Der skal være lettilgængelige offentlige grønne områder til rådighed indenfor en afstand af 200 meter fra boligen.		BTF	☹ Målet vil ikke kunne nås indenfor de kommende 15 – 20 år.	3
Der skal skabes attraktive grønne stier og forbindelser for cyklister og gående, der sammenbinder de grønne områder.		BTF	😊 Det er usikkert om aktiviteten vil blive gennemført til tiden. De grønne cykelruter udbygges i byudviklingsområderne gennem krav i lokalplanlægningen. Kommunen bygger Nørrebro-ruten og forventer at starte på Amagerruten. Der bygges endvidere en cykel/gangbro over havneløbet ved Fiske-torvet. Udbygningen foregår dog forholdsvis langsomt, og med den nuværende udbygningstakt vil der gå mange år for eksempelvis de grønne cykelruter er realiseret.	3
De grønne og blå områder i byen skal styrkes, og der skal sikres mulighed for friluftsliv og rekreative oplevelser for alle året rundt.		MFF, BTF	😊 Aktiviteten er kun delvis gennemført til tiden. Der arbejdes til stadighed på at optimere mulighed for bedre friluftsliv og rekreative oplevelser, bl.a. gennem Parkpolitik, pleje og udviklingsplaner og planlægning af nye områder.	3
Der skal arbejdes for trygge og mere udfordrende udearealer for børn og unge, der styrker lysten til leg og bevægelse.		BTF	😊 Aktiviteten er kun delvis gennemført til tiden. Der arbejdes løbende på at forbedre udearealer for børn og unge, bl.a. bliver der i år gennemført forbedrende aktiviteter på en række legepladser, og boldbaner i parker.	3
Aktiviteter				
Kommunen vil sætte øget fokus på støj i de offentlige rum (arealerne omkring boligen, byens pladser, torve og parker mv.). Inden 2005 gennemføres en støj-kortlægning som grundlag for at klassificere områderne og fastsætte krav til støjniveau og behov for støjbeskyttelse.	2004	MFF	😊 Aktiviteten er kun delvist gennemført til tiden. I forbindelse med den lokale støj-handlingsplan i Folehaven, har der været meget fokus på at mindske støjen på udearealerne. Derudover er Miljøkontrollen i dialog med en boligforening om at indtænke støjproblemerne på udearealer. Støj-kortlægningen af det offentlige rum er udsat til 2006 og 2007.	1

Kost- og motionsvaner				
Målsætning / mål	Hvornår	Hvem		Kategori
Forældre, de relevante forvaltninger og lokale brugerbestyrelser skal samarbejde om at sikre, at børn og unge i størst mulig omfang cykler eller går til og fra skole, institutioner og fritidsaktiviteter.		BTF, UUF	☹ Målet er kun delvis nået. I samarbejde med skolerne arbejdes for at sikre en så tryk og sikker en skolevej som muligt. I kombination hermed bør der fokuseres på information og kampagner rette mod såvel børn og unge som deres forældre, for at opfylde målet. Denne aktivitet løftes kun sporadisk.	3

Forankring hos borgere og virksomheder

Forankring af miljøarbejdet i lokalområderne				
Målsætning / mål	Hvornår	Hvem	Status	Kategori
Boligområderne skal inddrages i udarbejdelse af lokale Agenda 21-planer.		MFF	☹ Målet vil ikke kunne nås til tiden. Der mangler en afklaring af, hvad der menes med en lokal Agenda 21-plan. Der er ikke udarbejdet lokale Agenda 21-planer. I de bydele hvor der er Agenda 21-centre udarbejder centrene arbejdsprogrammer og årsplaner, som blandt nogle bydele kaldes lokale Agenda 21-planer. Borgerne inddrages mere eller mindre systematisk.	3
Aktiviteter				
I 2004 gennemføres en evaluering af Agenda 21-centrene og Agenda 21-puljen for at vurdere, om det er lykkedes at forankre miljøarbejdet lokalt. Evalueringen følges op med et konkret forslag til, hvordan miljøarbejdet fremover skal forankres i alle bydele.	2004	MFF	☺ Målet er kun delvist nået. Der er foretaget evaluering af Agenda 21-centrene i starten af 2005. Agenda 21-puljen er evalueret i efteråret 2005. Der er ikke udarbejdet et konkret forslag til, hvordan miljøarbejdet fremover skal forankres i alle bydele.	1
Kommunen vil første gang i 2005 og herefter hvert andet år afholdes en konference om resultaterne af det lokale miljøarbejde med deltagelse af borgere, embedsmænd og politikere.	Hvert andet år fra 2005	MFF	☹ Målet vil ikke kunne nås til tiden. Det forventes at der afholdes en konference i starten af 2006.	1

Miljøundervisning og miljøinformation				
Målsætning / mål	Hvornår	Hvem	Status	Kategori
Kommunen vil øge miljøkompetencen hos borgere, erhvervsliv og i kommunen.		MFF	☺ Målet er kun delvist nået. Det sker mere eller mindre systematisk i forhold til borgerne. I forhold til Kommunen selv, sker det i forbindelse med miljøledelse. For erhvervsliv øges miljøkompetencen gennem aktiviteter i Miljønetværket og gennem dialog med og tilsyn på virksomhederne.	1
Kommunen vil gøre relevante miljødata elektronisk tilgængelige for borgerne og for kommunens virksomheder senest ved udgangen af 2005.	2005	MFF	☺ Målet er kun delvist nået. Støjdاتا bliver først tilgængeligt i fuld skala i 2007. Affaldsdata, miljøgodkendelser og historik på badevandsdata vil være på nettet i 2006.	1

Aktiviteter				
Udvikle Københavnernes Grønne regnskab så de indikatorer der vises, afspejler status på kommunes beslutninger og mål indenfor miljø samt forhold sig til de miljøoplysninger borgerne ønsker. Et eksempel herpå er at Dogmeindikatorerne vil blive præciseret, og der vil blive udarbejdet en model for, hvordan den årlige måling kan gennemføres. Københavnernes Grønne Regnskab for 2004 vil indeholde alle Dogme 2000-indikatorerne. Derudover vil regnskabet fremover indeholde gode historier om, hvordan man kan handle miljørigtigt i hverdagen.	2005	MFF	☹ Aktiviteten er kun delvist gennemført. Regnskabet for 2004 har ændret karakter, så det indeholder MFU's beretning for udvalgte områder. Regnskabet for 2004 indeholder ikke alle Dogme-indikatorer. Vægten på regnskabet er fremover på status og dokumentation, og gode historier er derfor fravalgt.	1

Fej for egen dør

Miljøledelse				
Målsætning / mål	Hvornår	Hvem	Status	Kategori
Der skal indføres miljøledelse i samtlige forvaltninger og institutioner i Københavns Kommune over tid.		Alle forvaltninger	☹ Det er usikkert om målet vil blive nået til tiden. BR har med Agenda 21-planen besluttet at alle forvaltninger og institutioner i kommunen skal være miljøcertificeret inden udgangen af 2008. Men der er der ikke enighed i kommunens syv forvaltninger, om målet vil blive nået inden udgangen af 2008. (se nedenfor)	2
Alle forvaltninger i Københavns Kommune skal være miljøcertificeret inden udgangen af 2008.	2008	Alle forvaltninger	☹ Det er usikkert om målet vil blive nået til tiden. BR har besluttet at alle forvaltninger og institutioner i kommunen skal være miljøcertificeret inden udgangen af 2008. BR har i april 2005 finansieret beslutningen ved at konvertere Energipuljen fra 1. januar 2005 så midlerne anvendes til at indføre og drive miljø- og energiledelse. I beslutningen forudsættes det, at udgifterne til miljøcertificering af kommunens forvaltninger kan dækkes af de omprioriterede midler fra energipuljen. Eventuelle udgifter i forbindelse med indførelse af miljøledelse, der ikke dækkes af midlerne fra energipuljen, skal holdes indenfor de økonomiske rammer BR har fastsat for forvaltningerne. På trods af dette er der 3 ud af 7 forvaltninger, som ikke tror at målet vil blive nået til tiden.	2
Aktiviteter				
Miljøkortlægninger af alle forvaltninger inden udgangen af 2006.	2006	Alle forvaltninger	☹ Aktiviteten er kun delvist gennemført. Mange forvaltninger har ændret strategi siden planens vedtagelse og vil gennemføre alle led i miljøcertificering på en gang. Nogle institutioner vil derfor først blive kortlagt i 2007 og 2008.	2
Introduktion til miljøledelsessystemet til alle ansatte i forvaltninger inden 2007.	2006	Alle forvaltninger	☹ Aktiviteten er kun delvist gennemført. Mange forvaltninger har ændret strategi siden planens vedtagelse og vil gennemføre alle led i miljøcertificering på en gang. Nogle institutioner vil først blive introduceret til miljøledelse i 2007 og 2008.	2

Interne revisioner i alle forvaltninger i 2007.	2007	Alle forvaltninger	☹ Aktiviteten er kun delvist gennemført. Mange forvaltninger har ændret strategi siden planens vedtagelse og vil gennemføre alle led i miljøcertificering på en gang. Nogle institutioner vil derfor først have interne revisioner i 2008.	2
Uddannelse af personale i forvaltninger til at indføre og vedligeholde miljøledelsessystemer inden udgangen af 2008.	2008	Alle forvaltninger	☹ Aktiviteten er kun delvist gennemført. Mange forvaltninger har ændret strategi siden planens vedtagelse og vil gennemføre alle led i miljøcertificering på en gang. Nogle institutioner vil derfor først få uddannet personale i 2007 og 2008.	2
Certificering efter ISO 14001 eller EMAS-registrering af alle forvaltninger inden udgangen af 2008.	2008	Alle forvaltninger	☹ Aktiviteten er kun delvist gennemført. Se ovenstående.	2

Miljøvurdering af indstillinger

Målsætning / mål	Hvornår	Hvem	Status	Kategori
Fra 2005 skal kommunens forvaltninger miljøvurdere alle indstillinger, som giver en væsentlig påvirkning af miljøet.	2005	Alle forvaltninger	☹ Målet er ikke nået. En opgørelse fra 2. kvartal i 2005 viser, at der for mange forvaltninger er langt igen i forhold til at alle indstillinger der giver en væsentlig miljøpåvirkning af miljøet, miljøvurderes. For MFF og BTF gælder, at de har mange sager der er omfattet og hvor den ny metode enten ikke er brugt eller miljøvurderingen er mangelfuld. UUF er længst af alle forvaltninger med hensyn til implementering af den nye metode. I SUF, FAF og KFF gælder at kun få sager er omfattet af ny metode. Hovedparten af sager der er omfattet har dog haft en mangelfuld miljøvurdering.	2

Grønt budget og grønt regnskab

Målsætning / mål	Hvornår	Hvem	Status	Kategori
Københavns Kommunes Grønne Regnskab for 2005 skal indeholde de indikatorer der kræves i Dogme 2000 samarbejdet.	2005	MFF , alle forvaltninger	☹ Målet er kun delvist nået. Regnskabet indeholder ikke oplysninger om affaldshåndtering herunder genanvendelse for kommunens institutioner.	2
Aktiviteter				
Miljøkortlægning af alle forvaltninger og institutioner, eventuelt i forbindelse med indførelse af miljøledelse inden udgangen af 2006.	2006	Alle forvaltninger	☹ Aktiviteten er kun delvist gennemført. Mange forvaltninger har ændret strategi siden planens vedtagelse og vil gennemføre alle led i miljøcertificering på en gang. Nogle institutioner vil derfor først blive kortlagt i 2007 og 2008.	2
Udarbejdelse af koncept for hvordan regnskabet for 2005 kan komme til at indeholde alle de indikatorer, der kræves i forhold til Dogme 2000.		MFF	☹ Aktiviteten er kun delvist gennemført. Er sket undtagen for genanvendelse.	2

Miljøbevidste indkøb og økologiske fødevarer

Målsætning / mål	Hvornår	Hvem	Status	Kategori
------------------	---------	------	--------	----------

Mindst 75% af det offentlige fødevarerforbrug skal være økologisk.		Alle forvaltninger	☹ Målet vil ikke kunne nås til tiden. Målet er i forbindelse med Agenda 21 planen blevet tidsbestemt til udgangen af 2008. Det blev ligeledes forudsat, at der blev afsat 4 mio. kr. årligt i 2006-2008. Der er foreløbig kun fundet midler i 2006. Omlægningen startet, men der mangler stadig 312 daginstitutioner, 39 kantiner, 61 døgninstitutioner, 30 plejehjem og produktionskøkkener, 22 skoleboder, 63 skolekøkkener, 200 fritidshjem/klubber og 25 idrætsanlæg.	3
Kommunen vil øge andelen af leverandører, der er EMAS-registreret eller lever op til kriterier for certificering efter ISO 14001 til 80% i 2007.	2007	ØKF, alle forvaltninger	☺ Det er usikkert om målet vil kunne nås. En opgørelse for 2004 viser, at 40 % af kommunens leverandører miljøcertificerede eller lever op til kravene for certificering efter ISO 14001.	2
Kommunen vil vægte miljø- og arbejdsmiljøspørgsmål mindst 20% som udgangspunkt i forbindelse med vurdering af tilbudene.		ØKF, alle forvaltninger	☺ Det er usikkert om målet vil kunne nås. Målet er nået for de centrale indkøbsaftaler der bliver miljøvurderet, der kun dækker 16 % af kommunens samlede indkøbsmasse.	2
Kommunen vil fra 2007 ikke købe produkter, der indeholder PVC, klorerede opløsningsmidler samt stoffer, der står på Miljøstyrelsens liste over uønskede stoffer.	2007	ØKF, alle forvaltninger	☺ Det er usikkert om målet vil kunne nås. Stofferne fravælges i de centrale indkøbsaftaler der bliver miljøvurderet. Det gælder dog kun for 16 % af kommunens samlede indkøbsmasse.	2
Kommunen vil ved indkøb af elforbrugende produkter stille samme krav til produkternes energiforbrug som Elsparfondens A-klub.		ØKF, alle forvaltninger	☺ Det er usikkert om målet vil kunne nås. Sker for de centrale indkøbsaftaler, som udgør 16% af kommunens samlede indkøbsmasse.	2
Kommunen vil efterspørge miljømærkede produkter.		ØKF, alle forvaltninger	☺ Det er usikkert om målet vil kunne nås. Sker for de centrale indkøbsaftaler, som udgør 16% af kommunens samlede indkøbsmasse	2
75% af den mad, som serveres i kommunens køkkener og kantiner, skal være økologisk inden udgangen af 2008.	2008	Alle forvaltninger	☹ Målet vil ikke kunne nås til tiden. Målet er i forbindelse med Agenda 21 planen blevet tidsbestemt. Målet er dog endnu ikke fuldt finansieret. Omlægningen startet, men der mangler stadig 312 daginstitutioner, 39 kantiner, 61 døgninstitutioner, 30 plejehjem og produktionskøkkener, 25 skoleboder, 63 skolekøkkener, 200 fritidshjem/klubber og 25 idrætsanlæg.	3
Aktiviteter				
Der skal udarbejdes en plan for hvordan de resterende køkkener og kantiner omlægges. Omsat i antal institutioner forestår der omlægningsaktiviteter på følgende områder: • Daginstitutioner: Omlægning af 9 bydele med 328 institutioner svarende til 65% af daginstitutionerne i kommunen. • Døgninstitutioner: Omlægning af 61 institutioner svarende til 81% af døgninstitutionerne i kommunen. • Kantiner: Omlægning af 39 køkkener samt et ukendt antal (ca. 100) køkkener som ligger i tilknytning til offentlige idrætsanlæg. • Ældremad: Omlægning af 3 store produktionskøkkener samt 34 mindre plejehjem. En del af de store produktionskøkkener leverer mad til de mindre plejehjem.		MFF	☹ Aktiviteten vil ikke blive gennemført til tiden. Der er udarbejdet budgetforslag for omstilling af resterende institutioner frem til 2008, men forslaget er ikke finansieret. Der er ikke lavet en detaljeret plan for hvordan omlægningen konkret skal ske.	3

Transport og byggeri				
Målsætning / mål	Hvornår	Hvem	Status	Kategori
Forvaltningerne skal i nye udbud og aftaler mv. kræve, at der fra den 1. juli 2004 er partikelfiltre på lastbiler, busser samt store arbejdsmaskiner og materiel, hvor der kan monteres effektive filtre.	2004	Alle forvaltninger	😊 Målet er kun delvist nået. I Vej & Park der står for næsten alle udbud og aftaler hvor lastbiler mv. anvendes stille der krav i samtlige steder. UUF og FAF har orienteret forvaltningernes institutioner. Der er ikke lavet opfølgning på, hvorvidt de efterlevs. I KFF er der ikke foretaget særlige initiativer for at sikre, at der i udbud vil blive stillet krav om montering af partikelfiltre.	2
Inden udgangen af 2006 skal alle medarbejdere i kommunen have adgang til tjenestecykel i arbejdstiden.	2006	Alle forvaltninger	😞 Det er usikkert om målet vil kunne nås. Generelt har mange i centralforvaltningerne adgang til cykler. Derudover stiller enkelte institutioner cykler til rådighed.	2
Kommunen vil integrere transport i de miljøledelsessystemer kommunens forvaltninger skal indføre.		Alle forvaltninger	😊 Det er usikkert om målet vil kunne nås. Er planlagt til at ske i forbindelse med indførelse af miljøledelse, men der er ikke fulgt op på om det sker.	2
Kommunen skal senest i 2008 i alle nye udbud og aftaler, der omfatter transportområdet, inddrage miljø- og energihensyn, som anbefalet i Miljøstyrelsens miljøvejledninger for indkøb.	2008	Alle forvaltninger	😊 Det er usikkert om målet vil kunne nås til tiden. Det sker dog løbende i forbindelse med miljøvurdering af centrale indkøbsaftaler, der dog kun omfatter 16 % af kommunens samlede indkøb.	2
Aktiviteter				
I forslag til Trafik- og Miljøplan 2004 foreslås at kommunen opretter et kampagnesekretariat til at gennemføre en koordineret og forstærket kampagneindsats over for borgere, virksomheder og kommunens egne institutioner.		BTF, ØKF, MFF	😞 Aktiviteten blev fastlagt med vedtagelsen af Trafik- og Miljøplanen, men er ikke gennemført på grund af manglende finansiering.	3
Det foreslås endvidere, at kommunen opretter en pulje til at følge og understøtte renere teknologier ved indkøb af biler, der anvender mere miljøvenlige brændstoffer (el, gas, biomasse mv.), til at deltage i udviklingsprojekter samt til at øge brugen af tjenestecykler, mv.		BTF, ØKF, MFF	😞 Aktiviteten blev fastlagt med vedtagelsen af Trafik- og Miljøplanen, men er ikke gennemført på grund af manglende finansiering.	3

Energi, vand og affald				
Målsætning / mål	Hvornår	Hvem	Status	Kategori
Alle kommunens forvaltninger, institutioner og virksomheder har indført fuld kildesortering efter gældende regler senest i 2004.	2004	Alle forvaltninger	😞 Målet er ikke nået. For kommunen som helhed gælder at langt de fleste forvaltningerne ikke ved om deres institutioner har indført fuld kildesortering. Det vurderes, at det kun er de institutioner, der har indført miljøledelse, som har fuld kildesortering.	2

Inden 2007 skal kommunens energiforbrug reduceres med 5 % i forhold til 2002-niveaueet.	2006	Alle forvaltninger	☹ Målet vil ikke kunne nås til tiden. For kommunen som helhed er både el og varmemeforbrug stigende. I BTF og UUF er energiforbruget faldet. I ØKF, MFF og FAF er elforbruget faldet, mens varmemeforbruget er steget. Omvendt er det i KFF, hvor varmemeforbruget er faldet og elforbruget er steget. I SUF er både el- og varmemeforbruget steget. Det skal dog bemærkes, at der af forskellige årsager er tvivl om kvaliteten af de data, der findes.	2
Vandforbruget i forvaltninger og institutioner skal reduceres fra 11 liter pr. indbygger pr. døgn i 2001 til 9 liter i 2005 og 8 liter i 2010.	2005 og 2010	Alle forvaltninger	☹ Det er usikkert om målet vil kunne nås. Kommunens samlede vandforbrug pr. m ² er faldet med 5% fra 2003 til 2004. I BTF, SUF og UUF har vandforbruget været faldende de sidste år. I ØKF er det svagt stigende. I FAF og KFF er forbruget enten steget eller stagneret. Der er dog stor tvivl om kvaliteten af de data, der findes.	2
Aktiviteter				
Kommunen ser miljøledelse og grønt budget som væsentlige redskaber til at reducere vand- og energiforbrug samt affaldsdannelse.		Alle forvaltninger	☹ Det er usikkert om aktiviteten (miljøledelse og grønt budget) vil reducere vand- og energiforbrug samt affaldsdannelse. Kommunens Grønne Regnskab for 2004 viser en stigning i el- og varmemeforbrug pr. m ² . Vandforbruget er faldet, men der er tvivl om datakvaliteten. Det har ikke været muligt at vise data for affald. For nogle institutionstyper vil miljøledelse få fokus på energi- og vandforbrug samt affaldsdannelse	2
Ud fra erfaringerne fra tilsynskampagner på skoler og administrative forvaltninger udvælges nogle institutioner, hvor affaldsproduktion og -håndtering kortlægges med fokus på affaldsforebyggelse.		MFF	☹ Aktiviteten er ikke gennemført.	1
Affaldshåndteringen i kommunens forvaltninger, institutioner og virksomheder kortlægges til brug for det grønne register.		MFF	☹ Aktiviteten er kun delvist gennemført	2
Der arbejdes for at affaldsforebyggelse og genanvendelse indgår som vigtige elementer i den kommunale indkøbspolitik.		MFF	☹ Aktiviteten vil ikke blive gennemført til tiden.	2

Aktiviteter og mål, som er nået eller vil kunne nås til tiden

Bæredygtig byudvikling

Bæredygtighed i lokalplanlægning			
Målsætning / mål	Hvornår	Hvem	Status
Indsatsen for at formidle viden og ideer om bæredygtige løsninger og god arkitektur skal styrkes.		BTF, MFF	☺ Målet vil kunne nås til tiden. Der er blandt andet udarbejdet "Boligbyggeri og arkitektonisk kvalitet" og "Miljø i byggeri og anlæg," deltaget i Arkitekturforum og givet støtte til "Anbefalinger for bæredygtigt byggeri" (Det Økologiske Råd).
Der skal arbejdes på at få mere vidtgående miljøkrav optaget i Planloven (lokalplaner), Byggeloven og anden relevant lovgivning.		MFF, BTF	☺ Målet vil kunne nås til tiden. Arbejdet vil blive igangsat i 2006. Der er dog usikkerhed om, hvor det er fremkommeligt at anvende planloven som instrument.
I forbindelse med Kommuneplan 2005 skal der udvikles en parkeringsstrategi, der kan medvirke til at regulere biltrafikkens omfang og sikre høj tilgængelighed til vigtige byfunktioner og mobilitet for byens borgere og brugere, så miljøgenerne fra biltrafikken mindskes.	2005	BTF	☺ Der er vedtaget en parkeringsstrategi, der indebærer ny og forøget betaling for parkering samt en række nye parkeringsanlæg for besøgende og beboere. Det vurderes dog, at miljøgenerne fra trafikken ikke vil blive mindsket som følge af strategien.
Aktiviteter	Hvornår	Hvem	
Arbejdet med at udvikle miljøindhold og bæredygtighed i lokalplaner fortsættes. Det overvejes løbende, om lokalplaner kan afgrænses til større områder, så der er mulighed for en mere helhedsorienteret planlægning. I de større byudviklingsområder forudsættes gennemført en helhedsplan som grundlag for lokalplanlægningen.	Løbende	BTF, MFF	☺ Aktiviteterne vil blive gennemført til tiden. De er daglig praksis i Plan & Arkitektur på grundlag af udmeldinger i bl.a. kommuneplan (byudviklingsstrategi- og rækkefølge).
Der arbejdes løbende på at fremme høj arkitektonisk kvalitet og styrke bevaringsplanlægning, herunder med bevaring og udvikling af grønne strukturer og træer med henblik på større brugsværdi og holdbarhed for friarealer, bygninger og øvrige anlæg.		BTF, MFF	☺ Aktiviteten gennemføres løbende. Der er i 2005 vedtaget én bevarende lokalplan, og en strategi for bevaring af værdifulde træer og karaktergivende beplantninger i lokalplanlægningen forventes tiltrådt.
Der arbejdes endvidere på at styrke faglig viden og kompetence samt samarbejdsrelationer om miljøspørgsmål og løsningsmuligheder.		BTF, MFF	☺ Aktiviteten gennemføres løbende. Kompetenceudvikling sker bl.a. gennem Arkitekturforum, der er en fast institution, samt Miljøsparringsprojektet, der har til formål at opkvalificere sagsbehandlere til miljørådgivning.
Udarbejdelse af en ny SAVE-registrering, der fastlægger bevaringsværdi og vedligeholdelsestilstand for hele kommunens bygningsmasse. Registreringen skal udgøre grundlaget for byfornyelse, bevaringsplanlægning og styrkelse af bymiljøet i bred forstand.		BTF	☺ Aktiviteten vil blive gennemført til tiden. Der er iværksat pilotprojekter i to bykvarterer med henblik på udvikling og test af værktøjer. Disse projekter evalueres pt. Der er indledt registrering af yderligere to byområder (områdefornyelse) med henblik på ansøgning om finansiering fra Socialministeriet. Der er ikke finansiering for gennemførelse i hele kommunen
Henvendelse til regeringen senest inden udgangen af 2006 for at fremme muligheden for, at mere vidtgående miljøkrav kan optages i planloven (lokalplaner), byggeloven og anden relevant lovgivning.	2006	MFF, BTF	☺ Aktiviteten vil blive gennemført til tiden. Miljøkontrollen tager fat på denne opgave i 2006 og vil etablere et samarbejde med andre kommuner og eventuelt Kommunernes Landsforening.

Opdatering af registrering for bevaringsværdige træer (sidst ajourført i 1979).		BTF	😊 Aktiviteten gennemføres løbende. BR besluttede ultimo 2006, at inden gennemførelse af lokalplaner skal der foreligge en registrering af bevaringsværdige træer. Denne aktivitet er iværksat.
---	--	------------	--

Byggeri og byfornyelse			
Målsætning / mål	Hvornår	Hvem	Status
Kommunen skal efterleve miljømæssigt bæredygtige retningslinier inden for bygge- og anlægsområdet.		Alle forvaltninger	😊 Målet er nået. Der er udarbejdet et sæt retningslinier, hvor brugen af dem er evalueret. Evalueringen viser at minimumskravene følges og at de mere videregående anbefalinger er blevet brugt i 6 ud af 14 større kommunale byggerier i perioden 2000-2003 (Byfornyelse København, 2004). Der er nye retningslinier på vej, hvor minimumskravene er betydeligt skærpede i forhold til nuværende retningslinier. Retningslinierne forventes vedtaget i BR februar 2006. Det vurderes dog, at der fortsat vil være behov for at have fokus på anvendelsen af retningslinierne.
Aktiviteter			
I 2005 vil kommunen tilrettelægge den reviderede udgave retningslinier "Miljøorienteret byfornyelse og nybyggeri", så den i højere grad kan tjene som vejledning og inspiration for private bygherrer, kvarterløft og Agenda 21-centre. Information om publikationen styrkes via en direkte kontakt til bygherrer.	2005	BTF, MFF	😊 Aktiviteten vil blive gennemført til tiden. Retningslinierne udarbejdes med bygherrer, rådgivere og andre professionelle som målgruppe. Information om retningslinierne sker primært i forbindelse med udvikling af nye byområder.
Fra 2005 indarbejdes miljøkrav som betingelser i forbindelse med arkitektkonkurrencer.	2005	BTF, MFF	😊 Aktiviteten er gennemført. Københavns Kommune har udskrevet 3 konkurrencer, hvor der i alle er stillet miljøkrav i program.
Vejledning i værdisætning, bevaring, pleje og udvikling af beplantninger, træer og grønne områder.		BTF	😊 Aktiviteten vil blive gennemført til tiden. Det vil ske i 2006 gennem udgivelse af både en beskæringsvejledning og arbejdsbeskrivelse for gartnerens vedligeholdelse.

Transportsystemet			
Aktiviteter			
Generelle forbedringer for cyklister med flere cykelstier, bedre komfort og et sammenhængende grønt stinet.		BTF	😊 Aktiviteten vil blive gennemført til tiden. Der bygges nye cykelstier, cykelstiprioritetsplanen er ved at blive revideret og der fokuseres på vedligeholdelse og renholdelse af cykelstier. Der bygges også nye cykelruter, herunder ny bro over havnen. Udbygningen af cykelrutenettet må dog forventes at vare mange år.
Fredeliggørelse af boligområder og centrale gader i bydelene, bl.a. butiksgader.		BTF	😊 Aktiviteten vil blive gennemført til tiden. Fredeliggørelse af bolig-gaderne sker efter planen.
Udarbejdelse af ny parkeringsstrategi.		BTF	😊 Aktiviteten er gennemført. Der er vedtaget en ny parkeringsstrategi, der indebærer ny og forøget betaling for parkering. Zonen med betalingsparkering vil blive udvidet til de inderste brokvarterer. Samtidig skal der bygges ca. 4.000 parkeringspladser i anlæg og nedlægges 1.000 parkeringspladser i niveau.

Biologisk mangfoldighed og rekreative områder			
Målsætning / mål	Hvornår	Hvem	Status
Kommunen vil styrke og forny det grønne i byen - fra pladser og grønne gaderum til parker, kolonihaver og idrætsanlæg. Fornyelser og nyanlæg skal indpasses, så de eksisterende naturværdier og grønne kulturhistoriske træk bevares og beskyttes, og så variation, oplevelsesrigdom og miljø styrkes.		BTF	😊 Målet er nået. Der er udviklet et værktøj kaldet Bynaturindex for både biologisk og rekreativt naturindhold
I forbindelse med planer og nybyggeri skal der tages stilling til, hvordan eksisterende grønne områder og træer kan indpasses i kommende anlæg, og hvordan nye grønne områder og grønne gaderum samt vandområder og forbindelser kan udvikles i lokalområderne.		BTF , alle forvaltninger	😊 Målet vil kunne nås til tiden. Stillingtagen til indpasning af grønne områder sker som led i lokalplaner og planer for byområder. Strategi for bevaring af værdifulde træer og karaktergivende beplantning i lokalplaner forventes tiltrådt.
Inden 2007 vil kommunen udvikle en strategi for biologisk mangfoldighed i København under hensyn til de særlige vilkår, som findes i storbyen.	2006	BTF , MFF	😊 Målet vil kunne nås til tiden. Strategien vil blive udarbejdet i 2006.
Aktiviteter			
Kommunen vil aktivt bruge fredning af parker og større naturområder, pleje og udviklingsplaner, anlæggelse af naturlegepladser, etablering af grønne gårde samt sikring af værdifulde træer og plantning af nye gadetræer som vigtige indsatser.		BTF	😊 Aktiviteten gennemføres løbende gennem en lang række aktiviteter spredt over hele kommunen.
Der iværksættes et tværfagligt udredningsarbejde, der skal definere og vurdere vilkår og muligheder for øget biologisk mangfoldighed i København. Til brug for Agenda 21-plan 2007 udarbejdes et katalog over indsatsområder, der kan medvirke til at fremme et varieret plante- og dyreliv.	2006	BTF , MFF	😊 Aktiviteten vil blive gennemført til tiden.
Undersøge mulighederne for fiskeri inden udgangen af 2004.	2004	MFF	😊 Aktiviteten er gennemført
Udarbejde et katalog med løsninger til opsamling og lokalrensning af nedbør tilpasset københavnske forhold inden udgangen af 2005 for at øge mængden af vand i de ferske vandområder.	2005	MFF	😊 Aktiviteten vil blive gennemført til tiden. Arbejdet er igangsat, og kataloget forventes at være udarbejdet i 2005.
Udpege mindst ét forsøgsområde, hvor opsamlet nedbør med fordel kan ledes til recipienterne inden udgangen af 2005.	2005	MFF	😊 Aktiviteten vil blive gennemført til tiden. Arbejdet er igangsat, og der er udpeget et forsøgsområde i 2005.
Yderligere reducere overløb til vandområderne. I 2006 vil der blive udledt 40.000 m ³ mindre til inderhavnen. I 2008 vil der blive udledt 190.000 m ³ mindre til Svanemøllebugten og 21.000 m ³ mindre til lystbådehavnen i Svanemøllebugten.	2006 og 2008	MFF	😊 Aktiviteten vil blive gennemført til tiden. Arbejdet i inderhavnen bliver færdig i 2006. Reduktioner i Svanemøllebugten og lystbådehavnen forventes fremrykket til 2007.
Senest i 2008 stille krav om, at der i områder med byomdannelse og ved større vejrenoveringer undersøges, om det er teknisk muligt at lede nedbøren til recipienter efter lokal rensning.	2008	MFF	😊 Aktiviteten vil blive gennemført til tiden. Er påbegyndt i forbindelse med katalog om opsamling og lokal rensning af nedbør.
Udarbejde et skitseforslag til åbning af en eller flere rørlagte vandløbstrækninger inden 2008.	2007	MFF	😊 Aktiviteten vil blive gennemført til tiden. Processen er i gang, og det forventes, at der opnås finansiering.

Ressourcer

Forbrug af produkter og affaldsdannelse			
Målsætning / mål	Hvornår	Hvem	Status
Kommunen vil integrere affaldsindsamling med friarealer, så fælles affaldspladser (gårdmiljøstationer, kvartermiljøstationer o.l.) kan blive mødesteder, hvor socialt samvær og genanvendelse forenes.		MFF	😊 Målet vil kunne nås til tiden. På de nuværende og kommende kvartermiljøstationer bliver der indarbejdet flere funktioner på pladserne, så arealet bliver en integreret del af lokalområdet.
Aktiviteter			
I løbet af 2004 skal kommunen udarbejde en ny affaldsplan med konkrete mål, der skal gælde frem til 2008.	2004	MFF	😊 Aktiviteten er gennemført. Affaldsplanen blev vedtaget i foråret 2005. Der er konkrete mål for bl.a. genanvendelsesprocenter, antal genbrugsstationer og affaldsmængder til henholdsvis deponering og forbrænding.
Etablering af byttecentraler på alle byens genbrugsstationer, og kommende kvartermiljøstationer mv. Stationerne kan samtidig være et åbent mødested, hvor man kan få en sludder og købe en kop kaffe.		MFF	😊 Aktiviteterne vil blive gennemført til tiden. Der er byttecentraler på alle kvartermiljøstationer og på to af de tre genbrugsstationer. Der arbejdes for en udvidelse af Vasbygade, hvorefter der kan laves en byttecentral.
I et tværgående arbejde udpeges produkter, hvor kommunen vil gøre en indsats overfor forbruget frem for at udelukke at sætte ind i affaldsfasen. Det kan fx være forbruget af PVC plast i husholdningerne og brug af IT.		MFF	😊 Aktiviteterne vil blive gennemført til tiden. Indsatsen omhandler blandt andet kemikalie-strategi, affaldsforebyggelsesstrategi, affaldsagenter og kommunens indkøbspolitik.

Energiforbrug og CO ₂ -udledning			
Aktiviteter			
Energirådgivning til privat- og erhvervskunder.		MFF	😊 Aktiviteten gennemføres løbende. Grundet salg af elaktiviteterne vil Københavns Energi fremover kun stå for energirådgivning om varme og gas. Det nye elselskab skal udføre den lovpålagte energirådgivning i forsyningsområdet.
Energispareudvalg, der skal indsamle og virkeliggøre de bedste grønne ideer fra borgere og boligforeninger i København.		MFF	😊 Aktiviteten er gennemført. Københavns Energispareudvalg holder et par møder om året, hvor idéer og indsatsområder om energibesparelser koordineres mellem forsyningsvirksomhederne og kommunens Agenda 21 aktiviteter
Styrkelse af kommunens energirådgivning af husholdninger, virksomheder og institutioner ved bl.a. støtte til energibesparelserprojekter i boligforeninger mv.		MFF	😊 Aktiviteten er gennemført. Der er gennemført et mindre projekt, hvor 75 lejligheder blev kortlagt for el-, varme- og vandforbrug. Der er udarbejdet et gør-det-selv-kit (Energitjek i hjemmet) til borgerne i København. Københavns Energi udgiver kvartalsvis kundebladet Byens Energi, hvor der orienteres om sparetips, ny teknologi mv. De samlede aktiviteter må dog betegnes som marginale i forhold til den lovpålagte energirådgivning.

Vandforbrug og vandkvalitet			
Aktiviteter			
Rådgivning om vandbesparelser.		MFF	😊 Aktiviteten er gennemført. Rådgivning om vandbesparelser indgår løbende i Københavns Energis aktiviteter.
Støtte til forsøg og aktiviteter i lokalområder i København (kampagner, vandbesparende armaturer etc.).		MFF	😊 Aktiviteten er gennemført. Der er i 2005 gennemført to kampagner i samarbejde med andre kommuner. Der er løbende samarbejde med lokale Agenda-21 centre og Københavns Energi.
Støtte til installation af individuelle vandmålere i etagebyggeri.		MFF	😊 Aktiviteten er gennemført. Arbejdet pågår. Der er stor interesse. Der er booked for tilskud fra 2.000 lejligheder. Støttemidler for år 2005 er reserveret.
Sikre beskyttelsen af Københavns Energis kildepladser gennem aktiv deltagelse i udarbejdelsen af amtslige indsatsplaner for grundvandsbeskyttelse samt samarbejde med kommuner og vandværker.		MFF	😊 Aktiviteten er gennemført. Udover aktiv deltagelse i amtslige indsatsplaner, udarbejder Københavns Energi sammen med to kommuner en indsatsplan på eget initiativ. I 2005 dækker de lokale vandsamarbejder ca. 33% af det samlede indvindingsareal.
Systematisk gennemgang af byledningsnettet for skjulte lækager.		MFF	😊 Aktiviteten er gennemført. Der foregår systematisk gennemgang af ledningsnettet med tilknyttet nødvendig udskiftning. Vandtabet i København er mindre end 4 %, hvilket er meget lavt i forhold til landsplanniveau.
Der arbejdes i Foreningen Hovedstadsområdets Vandsamarbejder på en fælles indsats for vandbesparelser i Hovedstadsområdet.	---	MFF	😊 Målet er nået. i 2005 er gennemført fælles kampagne, hvilket gentages i 2006.
Brug af sekundavand og opsamlet regnvand indføres som minimumskrav i kommunens nye (2005) retningslinier for Miljøorienteret byfornyelse og nybyggeri, hvor det er teknisk, sundhedsmæssigt og økonomisk fornuftigt	2005	MFF	😊 Aktiviteten er gennemført. I retningslinierne indgår minimumskrav om recirkulation af vand og regnvand kan anvendes rekreativt som nye vandelementer i byrummet, og om regnvand kan ledes til vandløb eller søer, nedsives eller anvendes til vanding.

Miljø og sundhed

Luftforurening + Støj			
Aktiviteter			
Montering af partikelfiltre på kommunens egne dieselkøretøjer inden april 2004.	2004	MFF, alle forvaltninger	😊 Aktiviteten er gennemført. Ved udgangen af 2004 var der partikelfiltre på 90 % af de omfattede kommunale biler. Det vurderes at målet er nået ved udgangen af 2005.
Udarbejdelse af redegørelse inden 2005 over, hvad der skal til for at grænseværdier for NO ₂ kan overholdes. Inden 2006 udarbejdes tilsvarende redegørelse for partikler.	2004 og 2005	MFF	😊 Aktiviteten er gennemført til tiden. NO ₂ -redegørelsen samt en overordnet vurdering af PM ₁₀ niveauet er udarbejdet.
Afdække luftforurening fra virksomheder og trafik samt systematisere viden i en emissions-database.		MFF	😊 Arbejdet med udvikling af databasen Enviman afsluttes i 2006.
Fastsættelse af miljøkrav til entreprenørmaskiner o.l. inden udgangen af 2004.	2004	MFF, BTF	😊 Aktiviteten er erstattet af arbejdet med partikelfiltre, hvor hovedkravet om partikelfiltre allerede indgår i kommunens generelle beslutninger. Det betyder at arbejdet med at udvikle miljøkrav specielt til entreprenørmaskiner er undladt.

Støjhensyn og krav i alle lokalplaner og ved byfornyelse, byudvikling o.l.	Løbende	MFF	😊 Aktiviteten gennemføres løbende. Der indgår støjkrav i alle lokalplaner mv.
Indarbejdelse af miljømæssige vilkår i restaurationsbevillinger og tilladelser.		MFF	😊 Aktiviteten er gennemført. Retningslinier for behandling af bevillingssager er revideret i 2004. Der medtages vilkår i alle udtalelser.
Gennemførelse af årlige kampagnetilsyn og tilsyn med restaurationer om natten. Ligeledes vil kommunen kortlægge restaurationslukketter i Indre By og brokvartererne.		MFF	😊 Aktiviteten er gennemført. Der er i 2005 gennemført kampagnetilsyn om natten i samarbejde med bevillingspolitiet. Restaurationslukketter i indre by og brokvartererne er kortlagt.

Jord- og grundvandsforurening			
Målsætning / mål	Hvornår	Hvem	Status
Opgravet forurenede jord, der kan renses, skal renses.		MFF	😊 Målet er nået. Målet sikres fulgt gennem anvisningspolitikken for forurenede jord.
Ingen børn i Københavns Kommune skal efter 2005 passes i institutioner, som ligger på arealer, der er forurenede over de angivne afskæringsværdier.	2006	MFF	😊 Målet er nået. Der er foretaget afværgeforanstaltninger på stort set alle de relevante arealer.
Den forebyggende indsats mod grundvandsforurening skal have høj prioritet overalt i kommunen.		MFF	😊 Målet er nået. Grundvandshensyn indgår i behandlingen af alle indkomne sager.
Københavns borgere skal vide mere om jordforurening i byen og blive bedre til at imødegå risici ved kontakt med forurenede jord.		MFF	😊 Målet er nået. Ud over løbende forbedring af hjemmeside er der udført kampagner, som i 2006 bliver rettet mod småbørnsforældre og ansatte ved børneinstitutioner.
Virksomhederne skal motiveres til at arbejde med udfasning og substitution af de problematiske stoffer.		MFF	😊 Målet er nået. Virksomhederne motiveres både gennem tilsynsarbejdet og gennem Københavns Miljønetværk til udfasning og substitution af problematiske stoffer. En håndbog, der vil blive brugt i det forebyggende miljøarbejde bliver færdig i 2005.
Aktiviteter			
Styring af jordstrømme med henblik på rensning, genanvendelse eller deponering.	Løbende	MFF	😊 Aktiviteten foregår løbende.
Afværgeforanstaltninger på de daginstitutioner, hvor der er væsentlig forurening.	Løbende	MFF	😊 Aktiviteten foregår løbende.
Fokus på potentielle kilder gennem øget tilsyn med virksomhederne i København.		MFF	😊 Der er fokus på potentielle forureningskilder i virksomhederne.
Undersøge og påbegynde eventuelle afværgeforanstaltninger på alle kendte grundvandstruende forurenede arealer indenfor indsatsområderne Grøndal og Vesterbro inden 2010.	2009	MFF	😊 Aktiviteten er gennemført for 2005.
Kloakreivering for at tætne kloakledninger, så udsivning af kloakvand til grundvandet begrænses.		MFF	😊 Aktiviteten er gennemført. Ødelagte rør mv. kortlægges ved TV-inspektion. Det er planen, at kloaksystemet er gået igennem ved udgangen af 2009.
Alle boliger med risiko for indeklimaproblemer på grund af jordforurening er undersøgt, og der er gennemført afværgeforanstaltninger inden 2020.	2019	MFF	😊 Aktiviteten er gennemført for 2005
Løbende følges udviklingen i diffus jordforurening ud fra en kildeafgang, hvor emissionen fra fx trafik, virksomheder, affaldsforbrænding og privat kemikalieanvendelse vurderes.	Løbende	MFF	😊 Aktiviteten udføres løbende. Undersøgelser for diffus forurening vurderes generelt i forhold til relevans.
Styrke mulighederne for styring af jordstrømme med henblik på rensning, genanvendelse eller deponering.		MFF	😊 Aktiviteten er gennemført. Aktiviteten udføres løbende i forbindelse med administration af jordregulativ.

Løbende informere kommunens borgere om jordens forureningstilstand, om kommunens indsatser og resultater samt rådgive om, hvordan sundhedsrisiko ved jordkontakt imødegås. Kommunens rådgivning vil specielt have fokus på beskyttelse af udsatte befolkningsgrupper som fx små børn.	Løbende	MFF	😊 Aktiviteten udføres løbende.
Informere og rådgive grundejere, bygherrer, virksomheder og andre aktører om gældende forhold og regler vedrørende jord- og grundvandsområdet i København.		MFF	😊 Aktiviteten udføres løbende.
Gennemføre forebyggende tilsynskampanjer med fokus på virksomheders oplag af kemiske stoffer og farligt affald, hvor de væsentligste kilder til jord- og grundvandsforurening findes.		MFF	😊 Aktiviteten udføres løbende. Tilsynskampanjen om farlige oplag er gennemført og har ført til en række forebyggende tiltag. Der er ligeledes gennemført en kampagne om kemikalier i 2005.

Sundhed i byens rum

Målsætning / mål	Hvornår	Hvem	Status
Kommunen vil tage højde for folkesundheden, når byens offentlige rum og byens trafik planlægges og udformes.		BTF, ØKF	😊 Målet er nået. Cykeltrafikken prioriteres meget højt, der bygges nye cykelstier og –ruter, i 2006 åbner en cykel/gangbro over havnen og trafiksikkerhedsarbejdet fokuserer meget på de bløde trafikanter. I indretningen af byens pladser og parker fokuseres meget på at skabe plads til bevægelse.
Aktiviteter			
Som opfølgning på folkesundhedsplanen gøres en indsats for at inddrage folkesundheden mere bevidst i forbindelse med den øvrige sektorplanlægning fx i forbindelse med Trafik- og Miljøplan, lokale trafik- og byrumsplaner, trafiksikkerhedsplan, parkpolitik, cykelpolitik og legepladspolitik og i forbindelse med udbygning af skoler og daginstitutioner.		BTF	😊 Aktiviteten vil blive gennemført til tiden. Folkesundheden er i særlig fokus i forbindelse med planlægning af miljøzoner, kørselsafgifter, cykeludbygning og skolevejsplanlægning. Der er endnu ikke lavet en specifik evaluering af indsatsen, men ofte gennemføres undersøgelser af sundhedseffekter af forskellige tiltag eller transportformer.

Kost- og motionsvaner

Målsætning / mål	Hvornår	Hvem	Status
Elevernes fysiske aktivitet og bevægelse i skolen skal styrkes, både som en del af undervisningen og som en del af fritiden.		UUF, SUF, BTF	😊 Målet vil kunne nås til tiden. Der arbejdes med området på både skoler og fritidshjem, og specielt i de små klasser. Af ansøgningerne til legepladspuljen fremgår det desuden, at det er et område, som optager skolerne meget. Projektet Idræt og socialt arbejde efter skoletid tilbydes på tre skoler i Kgs. Enghave, i Tingbjerg og skolerne ved Øresundsvej.
Aktiviteter	Hvornår	Hvem	Status

<p>Derudover arbejdes der på at skabe gode legeområder og idrætsfaciliteter samt sikre skoleveje, så børn, der bor inden for en rimelig afstand enten kan gå eller cykle i skole uden at komme til skade i trafikken.</p>		<p>UUF, FAF, KFF, BTF</p>	<p>😊 Aktiviteten gennemføres løbende. I samarbejde med skolerne forbedres trafikssikkerheden og –trygheden omkring skolerne. Der er etableret en legepladspulje, som skolerne kan søge midler fra, og der er ansat en landskabsarkitekt til at højne niveauet af valgte løsninger. Der er etableret gå-busser, hvor børn ledsaget af voksne kan gå i skole. FAF er i øjeblikket ved at udvikle politikker for mad og bevægelse for kommunens dagtilbud. Målet er blandt andet at sikre yderligere fokus på sund mad og gode bevægelsesvaner i kommunens dagtilbud. I 2006 igangsættes forskellige initiativer til at støtte dagtilbudenes implementering på bevægelsesområdet.</p>
---	--	----------------------------------	--

Forankring hos borgere og virksomheder

Forankring af miljøarbejdet i lokalområderne			
Målsætning / mål	Hvornår	Hvem	Status
<p>Kommunen vil støtte lokale miljøprojekter.</p>		<p>MFF</p>	<p>😊 Målet er nået. Der arbejdes løbende med at støtte lokale miljøprojekter. Gennem Byøkologisk Fond uddeles hvert år 1,5 mio. kr. til udviklings- og handlingsorienterede projekter og formidling om byøkologi og Agenda 21. Til og med 2007 uddeles der årligt 1 mio. kr. gennem Agenda 21-puljen til at forankre miljøarbejdet i de bydele, der ikke har Agenda 21-centre.</p>
Aktiviteter			
<p>Anvende Agenda 21-puljen til at støtte forankring af det lokale miljøarbejde særligt i de bydele, som ikke har et Agenda 21-center. Der er afsat 750.000 kr. årligt i perioden 2003-2005.</p>	<p>2005</p>	<p>MFF</p>	<p>😊 Målet er nået. Agenda 21 puljen har som planlagt uddelt støtte til lokale projekter i de bydele, der ikke har et Agenda 21 center.</p>
<p>Støtte udviklings- og evalueringsprojekter, handlingsorienterede projekter og formidling indenfor byøkologi og Agenda 21 via Den Byøkologiske Fond. Fonden uddeler årligt 1,5 mio. kr. Derudover er der Københavns Miljøpris på 25.000 kr. som uddeles årligt. Prisen støtter forslag til løsninger på Københavns miljøproblemer.</p>	<p>Årligt</p>	<p>MFF, BTF</p>	<p>😊 Målet er nået. Byøkologisk Fond har som planlagt uddelt 1,5 mio. kr. Derudover er miljøprisen uddelt hvert år som planlagt.</p>

Forankring af miljøarbejdet i erhvervslivet			
Målsætning / mål	Hvornår	Hvem	Status
<p>Erhvervslivet skal inddrages formelt i udvikling af et bedre miljø.</p>		<p>MFF</p>	<p>😊 Målet er nået. Erhvervslivet inddrages gennem Københavns Miljønetværk i udvikling af et bedre miljø. Der er dog kun kontakt med en mindre del af byens virksomheder.</p>
<p>Inden udgangen af 2008 har Københavns Miljønetværk 350 medlemmer. Københavns Miljønetværk skal rumme flere netværk, der repræsenterer de forskellige brancher.</p>	<p>2008</p>	<p>MFF</p>	<p>😊 Målet vil kunne nås til tiden. Der var i 2005 153 medlemmer i Københavns Miljønetværk. Der er etableret et undernetværk for grønne butikker, og der arbejdes på at etablere et netværk for grønne kontorer og for frisører.</p>

Inden udgangen af 2008 har 900 forskellige virksomheder deltaget i en af netværkets aktiviteter.	2008	MFF	😊 Målet vil kunne nås til tiden. I 2005 havde 500 virksomheder deltaget i en af miljønetværkets aktiviteter.
Aktiviteter			
Københavns Miljønetværk gennemfører en række aktiviteter, fx kurser, temamøder og medlemsmøder.		MFF	😊 Aktiviteten er gennemført. Der gennemføres løbende aktiviteter i miljønetværket. I 2005 er der gennemført 16 aktiviteter.
For at tiltrække nye virksomhedstyper udbyder netværket målrettede aktiviteter, som passer til virksomhedernes behov. Der arbejdes på at synliggøre netværket gennem flere kanaler, fx i forbindelse med tilsyn, arrangementer som Miljøtrafikuge og Miljøfestival samt personlig kontakt til relevante virksomheder. Desuden udgives der et elektronisk nyhedsbrev fire gange årligt.		MFF	😊 Aktiviteten er gennemført. Kampagne-materiale til rekruttering af kontorvirksomheder og butikker er udarbejdet. Netværket deltog i Miljøfestivalen med markedsføring af grønne butikker. I 2005 er der udgivet 3 nyhedsbreve.
Inden udgangen af 2004 udarbejdes en strategi, som skal være retningsgivende for arbejdet på virksomhedsområdet de næste fire år. Strategien skal tage udgangspunkt i erhvervs-sammensætningen i København, og i de overordnede miljømæssige forhold på virksomhederne. Strategien skal indeholde målsætninger og mulige indsatser for at nedsætte forurening, ressourceforbrug, affaldsproduktion mv.	2004	MFF	😊 Aktiviteten er gennemført. I 2005 blev Miljøstrategi for virksomhedsområdet 2005 - 2008 godkendt. Strategien indeholder målsætninger og mulige indsatser for otte udvalgte områder.

Miljøundervisning og miljøinformation			
Målsætning / mål	Hvornår	Hvem	Status
Kommunen vil i samarbejde med skoler, virksomheder og myndigheder motivere til og give børn og unge forståelse for at værne om vores ressourcer og miljøet som helhed, for herigenem at få en ny generation af miljøbevidste borgere i København.		UUF, FAF, MFF	😊 Målsætningen opfyldes gennem Miljøtjenestens aktivitetstilbud, hvor børnene og de unge får naturoplevelser og viden om miljø- og naturforhold. Der er dog ikke fundet ressourcer til at servicere 0-6 års området på samme niveau som skolerne.
Kommunen vil informere om hvordan man kan handle miljørigtigt.		MFF	😊 Målet er nået. Der er løbende aktiviteter som kemiagenterne, grønne butikker, affaldssortering og Miljøtjenestens aktiviteter. Derudover arbejdes der via kampagner og Internettet med at informere om, hvordan man kan handle miljørigtigt på en række områder.
Aktiviteter			
Kommunen gennemfører følgende aktiviteter som led i natur- og miljøundervisningen for børn og unge: <ul style="list-style-type: none"> • Københavns Naturskole: 10 økobaser, 7 mininatureskoler, Kalvebod Naturskole. • Miljøtjenesten: Øresundsmiljøskolen, Energi- og Vandværkstedet, Naturværkstedet på Kløvermarken og samarbejde med virksomheder, myndigheder og miljøinstitutioner. • Grøn Skole København: Byøkologiske tiltag på skoler og institutioner, miljøledelse, grønne netværk, grøn skolekonsulentordning og udearealer. 	Løbende	UUF, FAF, MFF	😊 Målet om at øge børn og unges miljø- og naturforståelse opfyldes gennem Afdelingen for Bæredygtig Udvikling i UUF, Miljøtjenestens aktivitetstilbud som f.eks. naturskolerne, Energi- og vandværkstedet, Grøn skole og miljøledelse

Nedsættelse af arbejdsgruppe som inden udgangen af 2005, dels undersøger relevante målgrupper og deres interesse for miljøundervisning, dels udarbejder et forslag til, hvordan miljøkompetencen hos forskellige målgrupper kan øges. Målgrupperne kan fx være ansatte i Københavns virksomheder og i kommunen samt unge og ældre. Udvikling af miljøkompetencer i erhvervslivet vil især ske igennem Københavns Miljønetværk.	2005	MFF, UUF	😊 Aktiviteten er gennemført til tiden. Der er nedsat en projektgruppe, som har udarbejdet et forslag til projekt, som retter sig mod nybagte forældre og handler om kemi.
Videreudvikle Miljøfestivalen og Miljøtrafikugen hvert år på baggrund af evalueringen og inspirationsmøder med lokale aktører.	Hvert år	MFF, BTF, ØKF	😊 Aktiviteten gennemføres løbende. Udgangspunktet for arbejdet med Miljøfestival 2005 var bl.a. evalueringen af den forrige festival. I 2005 blev arbejdet med forbedring af blandt andet organisering, program, fokus på miljø i hovedstadsregionen mv., så festivalen blev mere målrettet de besøgendes behov. På grundlag af evalueringen af Miljøtrafikugen er det indstillet, at aktiviteten fortsætter inden for de hidtidige rammer. Der forventes politisk stillingtagen primo 2006.

Fej for egen dør

Miljøledelse			
Aktiviteter			
Arbejdsgruppen for miljøcertificering følger løbende op på arbejdet med miljøledelse og koordinerer institutionerne imellem.	Løbende	MFF, Alle forvaltninger	😊 Aktiviteten er gennemført og sker efter behov. FAF vurderer, at der fremover vil være behov for langt mere faglig bistand og etablering af et mere formelt samarbejde.

Miljøvurdering af indstillinger			
Aktiviteter			
Alle forvaltninger gennemfører en screening af alle sagstyper inden medio 2004. Det vurderes hvilke sagstyper, der giver væsentlig påvirkning af miljøet, og hvilke politisk vedtagne mål, der kobler sig til den enkelte sagstype, samt om der er behov for yderligere kompetenceudvikling indenfor miljø.	2004	Alle forvaltninger	😊 Aktiviteten er gennemført som planlagt i alle forvaltninger.
Løbende opdatering og formidling af nye eller ændrede miljømål samt udvikling af redskaber til brug ved miljøvurderinger.	Løbende	MFF	😊 Aktiviteten er gennemført og sker løbende. Sidste opdatering var i april 2005.
Pilotprojekt på miljøvurdering af et afsnit af kommuneplanen afsluttes medio 2004.	2004	ØKF, MFF, SUF, BTF	😊 Aktiviteten er gennemført. I forbindelse med udarbejdelsen af kommuneplan 2005 blev der gennemført en strategisk miljøvurdering af byudviklingsstrategien og af retningslinierne i "Trafik og byens rum" i hovedstrukturen.
Miljø- og Forsyningsforvaltningen vil fortsat fungere som sekretariat for arbejdet med miljøvurderinger samt følge og understøtte arbejdet i forvaltningerne efter behov.		MFF	😊 Aktiviteten er gennemført og sker løbende.

Grønt budget og grønt regnskab			
Målsætning / mål	Hvornår	Hvem	Status
Der skal indføres Grønt Budget for alle forvaltninger i Københavns Kommune fra 2006.	2006	Alle forvaltninger	☺ Målet vil kunne nås til tiden. Der er indført grønne budgetmål for 2006 og der vil blive indført grønne budgetmål fremover. Budgetmålene for 2006 er revideret i UUF, FAF og KFF.
Københavns Kommunes Grønne Regnskab skal synliggøre indsatsen for at mindske miljøbelastning og ressourceforbrug i forvaltninger og institutioner over for kommunens ansatte samt over for borgere og virksomheder.		MFF , alle forvaltninger	☺ Målet er nået. Københavns Kommunens Grønne Regnskab dokumenterer og synliggør status på kommunens eget miljøarbejde.
Aktiviteter			
Introduktion til opstilling af Grønt Budget for centrale personer i forvaltninger og institutioner inden 2007.	2006	MFF , alle forvaltninger	☺ Aktiviteten er gennemført. Introduktion er sket i 2005 for de to indsatsområder miljøledelse og økologi.
Udarbejdelse af årlige grønne budgetter i forvaltninger og institutioner med sekretariatsbistand fra Miljøkontrollen efter behov.	Årligt	Alle forvaltninger	☺ Aktiviteten er gennemført. Er sket i 2005 for de to indsatsområder miljøledelse og økologi.
Udarbejdelse af formidlingsplan for regnskabet der sikrer, at ansatte, borgere og virksomheder i København får et øget kendskab til kommunens miljømål og øvrige miljøindsats.		MFF	☺ Aktiviteten er gennemført. Formidlingsplan er udarbejdet.

Miljøbevidste indkøb og økologiske fødevarer			
Målsætning / mål	Hvornår	Hvem	Status
Der skal være udformet en miljømæssig bæredygtig indkøbspolitik.		ØKF, MFF	☺ Målet er nået.
Aktiviteter			
Resultaterne af den økologiske omlægningsproces skal fastholdes og forankres i de institutioner, som har deltaget i de fire projekter. Dette i form af tilbud om deltagelse i forskellige opfølgende aktiviteter og kurser samt gennem ressourcepersoner, som kan følge op, koordinere og iværksætte nye og relevante aktiviteter.	---	MFF	☺ Aktiviteten vil blive gennemført til tiden. Der er planlagt og afholdt aktiviteter for at fastholde og forankre omlægningen til økologi hos døgninstitutioner, kantiner, plejehjem og daginstitutioner. Yderligere tiltag er nødvendige og disse er ikke finansieret.

Transport og byggeri (side 52-53)			
Målsætning / mål	Hvornår	Hvem	Status
Inden 1. april 2004 monteres filtre på lastbiler, busser samt store arbejdsmaskiner og materiel, hvor der kan monteres effektive filtre.	2004	Alle forvaltninger	☺ Målet er nået. Ved udgangen af 2004 var der partikelfiltre på 90 % af de kommunale køretøjer, som er vurderet egnet til partikelfiltre.

Kommunen skal efterleve miljømæssigt bæredygtige retningslinier inden for bygge- og anlægsområdet.		Alle forvaltninger	😊 Målet er nået. Der er udarbejdet et sæt retningslinier, hvor brugen af dem er evalueret. Evalueringen viser at minimumskraverne følges og at de mere videregående anbefalinger er blevet brugt i 6 ud af 14 større kommunale byggerier i perioden 2000-2003 (Byfornyelse København, 2004). Der er nye retningslinier på vej, hvor minimumskraverne er betydeligt skærpede i forhold til nuværende retningslinier. Det vurderes dog, at der fortsat vil være behov for at have fokus på anvendelsen af retningslinierne.
Inden udgangen af 2005 anvendes miljørigtig projektering til alt kommunalt og støttet byggeri samt anlægsarbejde.	2005	Alle forvaltninger	😊 Målet vil kunne nås til tiden. Det forventes at Borgerrepræsentationen vedtager værktøjet KK-planner og de reviderede miljømæssige retningslinier for byggeri i februar 2006. Kravene vil være umiddelbart gældende for projekter, der starter herefter.
Aktiviteter			
Forvaltningerne skal vurdere, hvor der kan monteres effektive partikelfiltre på kommunens egne dieselmotorer.		Alle forvaltninger	😊 Aktiviteten er gennemført. Der følges op på partikelfilterbeslutningerne.

Energi, vand og affald			
Aktiviteter			
I den kommende Affaldsplan skal der sættes mål for reduktion i kommunens affaldsproduktion.		MFF	😊 Aktiviteten er gennemført (Affaldsplan initiativ nr. 35).
Miljøkontrollen stiller affaldsrevisorer til rådighed for institutionerne, efterhånden som de skal miljøcertificeres, så korrekt sortering og reduktion af affaldsmængderne kan indgå i dette arbejde.		MFF	😊 Aktiviteten er gennemført.
Ved til- og ombygninger i institutioner gøres plads til miljøstationer og institutionernes ledelse opfordres til at affaldssortere.		MFF	😊 Aktiviteten er gennemført. Foregår løbende.